

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Ing. Veroniky Baroňové a JUDr. Petra Polácha v právní věci žalobce: **Obec Lovčičky**, se sídlem Lovčičky 148, zast. JUDr. Janem Vokálem, advokátem se sídlem Bratislavská 12, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor dopravní správy**, se sídlem Žerotínovo nám. 3 Brno, za účasti osob zúčastněných na řízení: 1) **A. H. a 2) J. H.**, zast. JUDr. Miroslavou Vodičkovou, advokátkou se sídlem Pekařská 13, Brno, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 3. 2015, č. j. JMK 12807/2016,

t a k t o:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru dopravní správy, ze dne 19. 3. 2015, č. j. JMK 12807/2015, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen uhradit žalobci náklady řízení v částce 19 456 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám jeho právního zástupce JUDr. Jana Vokála, advokáta se sídlem Bratislavská 12, Brno.
- III. Osobám zúčastněným na řízení se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo změněno rozhodnutí Městského úřadu Slavkov u Brna, odboru dopravy a silničního hospodářství (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 4. 12. 2014, č. j. DSH-26624-14/3162-2014/JNB. Správní orgán I. stupně na žádost žalobkyně rozhodl o určení právního vztahu dle § 142 zák. č. 500/20014 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) o deklaraci existence veřejně přístupné účelové komunikace na části pozemku p.č. 16/1 v k.ú. Lovčičky (komunikace se nachází na části pozemku p.č. 16/1 v k.ú. Lovčičky, bezprostředně sousedící s pozemkem p.č. 14/1 v k.ú. Lovčičky, z druhé strany ohraničena rodinným domem a plotem, v délce cca 45 m a šířce cca 3,06 m od počátku, to je připojení na silnici III/4186, a šířky 2,22 m v jejím konci - rozměry byly zjištěny z mapového podkladu v katastru nemovitostí) a na části pozemku p.č. 14/1 v k.ú. Lovčičky (komunikace se nachází na části pozemku p.č. 14/1 v k.ú. Lovčičky, bezprostředně sousedící s pozemkem p.č. 16/1 v k.ú. Lovčičky, z druhé strany ohraničena budovou obecního úřadu, v délce cca 45 m a šířce cca 2,11 m od počátku, to je připojení na silnici III/4186 a šířky cca 2,41m v jejím konci - rozměry byly zjištěny z mapového podkladu v katastru nemovitostí). Žalovaný rozhodnutí správního orgánu I. stupně postupem dle ust. § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu změnil tak, že na pozemcích, tj. na pozemku p.č. 14/1 v k.ú. Lovčičky ve vlastnictví žalobkyně a pozemku p.č. 16/1 v k.ú. Lovčičky v podílovém spoluvlastnictví osob zúčastněných na řízení se veřejně přístupná účelová komunikace nenachází.

II. Obsah žaloby

Žalobkyně uvedla, že dle žalovaného posuzovaná cesta na pozemcích p.č. 14/1 a p.č. 16/1 v k.ú. Lovčičky je v terénu dostatečně patrná, je ztvárněna živичným krytem, má stálý průběh a splňuje tedy požadavek dopravní cesty podle § 2 odst. 1 zák. č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“). Rovněž splňuje zákonný účel veřejně přístupné účelové komunikace, kterým je podle § 7 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích spojnice, neboť spojuje silnici III/4186 v obci Lovčičky s nemovitostmi žalobkyně a osob zúčastněných na řízení a žalobkyně má nutnou komunikační potřebu příjezdu po této cestě ke svému pozemku p.č. 14/2 v k.ú. Lovčičky. Žalovaný však v rozhodnutí dále uvádí, že žalobkyně a osoby zúčastněné na řízení navzájem uzavřely dohodu o užívání cesty, což nelze považovat za souhlas s obecným užíváním cesty. Dle žalovaného cesta nikdy nesloužila k užívání veřejnosti a osoby zúčastněné na řízení nikdy explicitně a ani konkludentně neudělily souhlas s obecným užíváním. Posuzovaná cesta tedy dle žalovaného nesplňuje jedinou podmínku být veřejně přístupnou účelovou komunikací ve smyslu ust. § 7 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích, a to souhlas spoluvlastníků pozemku s jeho obecným užíváním. Žalobkyně označila tento právní závěr za nesprávný, v rozporu s provedeným dokazováním, závěry správního orgánu I. stupně a rovněž i v rozporu s dílčími závěry žalovaného.

V průběhu řízení před správním orgánem I. stupně žalobkyně pomocí stavebních povolení prokázala, že posuzovaná cesta byla vybudována již v roce 1979, přičemž tato skutečnost nebyla nikým zpochybněna. Žalovaný přitom dospívá ke zjištění (str. 5 odst. 4 rozhodnutí), že cestu užívá celá řada subjektů, a to žalobkyně, rodina osob zúčastněných na řízení, paní M., TJ Sokol Lovčičky, Sbor dobrovolných hasičů Lovčičky, sdružení Lovčické ženy, Myslivecké sdružení HUBERT Otnice, včetně členů shora popsanych sdružení a dále i jiné fyzické osoby a obce. S tímto zjištěním je pak v rozporu závěr žalovaného, že veřejnost cestu nikdy neužívala. Z provedeného dokazování je rovněž zřejmé, že žádný ze spoluvlastníků cesty neučinil po celou dobu od roku 1979 doposud (26 let) žádný právní ani faktický krok k tomu, aby cesta nebyla shora uvedenými subjekty a dalšími užívána. Dle názoru žalobkyně je tak v posuzovaném případě dán minimálně konkludentní souhlas spoluvlastníků cesty s jejím užíváním blíže nevymezeným okruhem osob tedy veřejností.

III. Vyjádření žalovaného

Žalovaný ve svém vyjádření především uvedl, že žalobkyní zmíněné osoby nejsou neurčitým okruhem osob, tzn. jakýmkoliv fyzickými osobami (veřejností), ale osobami jí odsouhlasenými, kterým byl udělen souhlas s užíváním jejího majetku. Požadavek na užívání cesty veřejností není naplněn a navíc, pokud pozemek nesplňuje podmínku obecného užívání, nemůže se jednat o veřejně přístupnou účelovou komunikaci (k tomu žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2013, č. j. 1 As 63/2013-49). V rámci správního řízení bylo prokázáno, že osoby zúčastněné na řízení v době výstavby zpevnění obou parcel vyjádřily souhlas s užíváním své parcely, ale jen ve vztahu k žalobkyni z důvodu zajištění příjezdu k její garáži. Osoby zúčastněné na řízení kvalifikovaný nesouhlas s užíváním jejich parcely jinými osobami nevyjádřily z důvodu, že jiné osoby (mimo žalobkyni a paní M.) jejich parcelu neužívaly. Posuzovaná cesta směřuje toliko k pozemkům osob zúčastněných na řízení (pozemky p.č. 17, p.č. 19/2 a p.č. 27/4), kteří k nim mají zajištěný přístup ze svého pozemku p.č. 16/1, ke garáži žalobkyně na pozemku p.č. 14/2 a k mlatu paní M. (pozemek p.č. 27/1), k němuž má zajištěn přístup z jižní strany ze silnice III/4187. Žalovaný rovněž citoval a odkázal na názor Mgr. K. Č., vysloveného v komentáři k zákonu o pozemních komunikacích a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 11. 2011, č. j. 9 As 55/2011-141.

IV. Replika žalobkyně

Žalobkyně znovu zdůraznila, že posuzovanou cestu užívá okruh minimálně mnoha desítek osob, včetně korporací. Jde přitom o osoby na žalobkyni zcela nezávislé, u nichž nemůže existovat uživatelský titul odvozený od ní. Navíc Sbor dobrovolných hasičů užívá předmětnou cestu, aby se vůbec mohl dostat ke své hasičské zbrojnici a z ní na místo zásahu. Osoby zúčastněné na řízení pozemky, na nichž se nachází cesta, zdědily a po dobu 26 let nebyl učiněn žádný právní nebo faktický úkon k tomu, aby cesta nebyla jednotlivými subjekty používána. Odkaz žalovaného na judikaturu Nejvyššího správního soudu pak není přiléhavý, neboť v posuzovaném případě byla cesta prokazatelně užívána celou řadou subjektů a nejednalo se tudíž o teoretickou možnost veřejného užívání cesty. Žalovaným užitý komentář

pak nepřímou podporuje názor žalobkyně, neboť předmětnou cestu neužívají jen přilehlíci či vlastníci 1 až 2 obsluhovaných domů a je navíc užívána ve veřejném zájmu.

V. Jednání před soudem

Žalobce při jednání především setrval na argumentaci uvedené v žalobě a replice.

Zástupce osob zúčastněným na řízení odkázal na vyjádření žalovaného. Zdůraznil, že všechny osoby užívají cestu, neboť chodí do garáže obce, kde jsou umístěny stolky a lavice. Chodí tam tedy za účelem, aby si půjčily majetek obce. Jinak žádná veřejnost komunikaci neužívá, protože je slepá a vede jen ke garáži obce nebo hasičské zbrojnici. Není splněna podmínka veřejnosti. I členové sboru dobrovolných hasičů komunikaci užívají, aby se dostali k majetku obce.

Žalovaný nebyl k jednání omylem předvolán, což soud telefonicky ověřil. Z důvodu hospodárnosti, aby nebylo nutné odročit již nařízené jednání, soud se otázal, zda žalovaný souhlasí s tím, aby jednání proběhlo bez jeho účasti. Žalovaný s takovým postupem souhlasil (viz jeho přípis ze dne 31. 5. 2017). Soud pro úplnost dodává, že při jednání nebylo prováděno žádné dokazování a ani nebyla uvedena žádná nová skutková zjištění. Soud provedl toliko posouzení právní otázky naplnění znaku obecného užívání veřejně přístupné účelové komunikace, přičemž vycházel z obsahu spisu. Žalovaný svůj názor prezentoval ve svém rozhodnutí a ve vyjádření k žalobě. Stěží lze očekávat, že by účast a případná argumentace žalovaného vedla k jinému rozhodnutí soudu.

VI. Posouzení věci krajským soudem

Žaloba byla podána včas [ust. § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], osobou k tomu oprávněnou a jedná se o žalobu přípustnou (zejména ust. § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).

Podle ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích uplatněných žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Vzhledem k tomu, že v projednávané věci je předmětem posouzení otázka existence veřejné účelové komunikace, pokládá krajský soud za nutné nejprve připomenout relevantní právní úpravu a judikaturu správních i civilních soudů týkající se dané problematiky.

Zákon o pozemních komunikacích upravuje právní režim pozemních komunikací, které vymezuje jako *dopravní cesty určené k užití silničními a jinými vozidly a chodci* (§ 2 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích). Pozemní komunikace jsou dále členěny do čtyř kategorií, a sice na dálnice, silnice, místní komunikace a účelové komunikace (§ 2 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích). Na rozdíl od dálnic, silnic a místních komunikací,

které jsou ve vlastnictví osob veřejného práva (stát, kraj, obec), účelové komunikace mohou být ve vlastnictví soukromých subjektů.

Podle ust. § 7 odst. 1, věty první, zákona o pozemních komunikacích je účelovou komunikací pozemní komunikace, která *slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků*. Tyto komunikace jsou veřejně přístupnými účelovými komunikacemi. Zákon o pozemních komunikacích počítá i s účelovými komunikacemi, které nejsou přístupné veřejně, a to jedná-li se o pozemní komunikace v uzavřeném prostoru nebo objektu, které slouží potřebě vlastníka nebo provozovatele uzavřeného prostoru nebo objektu (ust. § 7 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích).

Z citované právní úpravy tak vyplývá, že komunikace bude mít charakter účelové pozemní komunikace, a to *ex lege*, bude-li naplňovat zákonem vymezené pojmové znaky pozemní komunikace (ust. § 2 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích) a současně pojmové znaky účelové pozemní komunikace vymezené v ust. § 7 odst. 1, větě první, citovaného zákona (event. v ust. § 7 odst. 2, větě první, téhož zákona). Musí se tedy jednat o dopravní cestu, určenou k užití silničními a jinými vozidly a chodci, která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby jejich vlastníků nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků.

Pro účelové pozemní komunikace platí, a to stejně jako pro ostatní pozemní komunikace, režim tzv. obecného užívání (ust. § 19 zákona o pozemních komunikacích). Obecné užívání lze podřadit pod pojem „veřejné užívání“, právní teorií definovaný jako „*užívání všeobecně přístupných materiálních statků, které odpovídají jejich účelovému určení, předem neomezeným okruhem uživatelů*“ (srovnej HENDRYCH, D. a kol., *Správní právo. Obecná část*, 6. vydání, Praha: C. H. Beck, 2006). Obecné užívání účelové pozemní komunikace spočívá v možnosti každého tuto komunikaci – v mezích předpisů upravujících provoz na pozemních komunikacích a za podmínek stanovených zákonem o pozemních komunikacích – bezplatně užívat, a to způsobem obvyklým a k účelům, ke kterým je tato komunikace určena (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2011, č. j. 2 As 40/2011 - 99, dostupný na www.nssoud.cz, jakož i všechna dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu). Právo obecného užívání pozemních komunikací, byť může být spojeno s vlastnictvím soukromých osob, není tedy institutem soukromého práva, ale jedná se o veřejnoprávní oprávnění, které má svůj základ nikoli v občanskoprávních předpisech, ale vyplývá ze zákona o pozemních komunikacích (k tomu srovnej blíže rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 5 As 20/2003 - 64).

Výkladem ust. § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích se pak v minulosti opakovaně zabýval nejen Nejvyšší správní soud, ale i Ústavní soud. V nálezu ze dne 9. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 268/06, (N 2/48 SbNU 9, dostupném na <http://nalus.usoud.cz>) konstatoval, že vlastnické právo je omezitelné v případě kolize s jiným základním právem nebo v případě nezbytného prosazení ústavně aprobovaného veřejného zájmu za náhradu. Pokud některá z podmínek nuceného omezení vlastnického práva absentuje (například

kompenzace za něj), jedná se o neústavní porušení vlastnického práva. V takových případech lze ústavně konformně omezit vlastnické právo pouze se souhlasem vlastníka, a nelze proto vůbec hovořit o nuceném omezení podle ust. § 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod (srovnej obdobně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2008, č. j. 6 As 80/2006 - 105).

Existuje-li tedy v zákoně veřejnoprávní institut omezující vlastnické právo, aniž by s tímto omezením spojoval poskytnutí náhrady, je nezbytnou podmínkou jeho ústavní konformity souhlas vyjádřený vlastníkem. Tak je tomu právě v případě tzv. veřejně přístupných účelových komunikací definovaných v ust. § 7 zákona o pozemních komunikacích, u kterých je vlastnické právo omezeno tím, že vlastník musí strpět obecné užívání pozemku jako komunikace (ust. § 19 zákona o pozemních komunikacích) a umožnit na něj veřejný přístup. Zákon o pozemních komunikacích toto omezení nespojuje s poskytnutím finanční náhrady. Jediný ústavně konformní výklad je proto ten, že s takovým omezením vlastnického práva musí vlastník příslušného pozemku souhlasit. Tomuto závěru nikterak neodporuje skutečnost, že účelová komunikace a obecné užívání komunikací jsou instituty veřejnoprávními, nikoli soukromoprávními. Proti vůli vlastníka dotčeného pozemku může vzniknout veřejně přístupná účelová komunikace pouze za poskytnutí kompenzace (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 5 As 27/2009 - 66, či ze dne 16. 5. 2011, č. j. 2 As 40/2011 - 99).

Kromě shora uvedených náležitostí, které vyplývají přímo ze zákona, bude proto veřejně přístupná účelová komunikace, existovat pouze se souhlasem vlastníka, což vyplývá z dosavadní judikatury civilní i správní (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 11. 2000, sp. zn. 22 Cdo 1868/2000, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 10. 2003, sp. zn. 22 Cdo 2191/2002, všechna rozhodnutí dostupná na www.nsoud.cz; rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 5 As 20/2003 - 64, či nález Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 268/06, N 2/48 SbNU 9, dostupný na <http://nalus.usoud.cz>).

Souhlas se vznikem účelové komunikace přitom může její vlastník udělit buď výslovným prohlášením (věnováním), nebo i konkludentně, neprojevil-li kvalifikovaný nesouhlas se vznikem účelové komunikace. Stačí tedy, aby vlastník strpěl užívání pozemku jako komunikace, čímž vyslovuje svůj souhlas s omezením svých soukromých práv veřejnoprávním institutem obecného užívání pozemní komunikace ve smyslu ust. § 19 zákona o pozemních komunikacích. Takový účinek pak nemůže být vyloučen jednostranným úkonem vlastníka, jenž takový souhlas udělil, ani jeho právními nástupci (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 2. 2006, sp. zn. 22 Cdo 1173/2005, dostupný na www.nsoud.cz). Pokud vznikne účelová komunikace, je její právní status závazný i pro budoucí majitele pozemku - účelové komunikace, a tito nejsou oprávněni komunikaci ze své vůle uzavřít. Veřejnou cestou se tedy pozemek stává jeho věnováním obecnému užívání, ať již souhlasem vlastníka výslovně projeveným nebo konkludentním strpěním (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 5 As 27/2009 - 66).

Dalším znakem veřejně přístupné účelové komunikace, dovozeným soudní judikaturou (viz především shora uvedený nález Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2008,

sp. zn. II. ÚS 268/06, N 2/48 SbNU 9, dostupný na www.nalus.usoud.cz) je pak vedle souhlasu vlastníka též existence nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby. Podle Ústavního soudu se totiž z dnešních hledisek posuzování legitimních omezení základních práv jedná o nezbytnou podmínku proporcionality omezení. Zjednodušeně řečeno, existují-li jiné způsoby, jak dosáhnout sledovaného cíle (zajištění komunikačního spojení nemovitostí), aniž by došlo k omezení vlastnického práva, je třeba dát před omezením vlastnického práva přednost těmto jiným způsobům. Ostatně již v době první Československé republiky vycházely obecné soudy z toho, že „*zákon o zřizování cest nezbytných jest výjimečným, zasahujícím do soukromého práva vlastnického a sluší tedy ustanovení jeho vykládati restriktivně a nikoliv extenzivně...*“ (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 5. 4. 1921, RI 209/21, Vážný, č. III, roč. 1921, str. 251). Vedle nezbytné komunikační potřeby stanovila judikatura též podmínku dlouhodobého užívání pozemku, jakožto veřejné komunikace („*Veřejnost takovýchto cest podmíněna jest věnováním vlastníka pozemku, které však může se státi nejen výslovným prohlášením vlastníkovým, nýbrž i konkludentním jednáním, a sice tak, že vlastník obecné užívání trpí, neklade mu překážek a že užívání toto trvá po dobu nepamětnou*“, k tomu srovnej Boh. A 10130/32). Dobová judikatura dokonce i v posuzování nutnosti komunikační potřeby vážila proporcionalitu omezení vlastnického práva tak, že dovodila závěr, podle něhož „*okolnost, že pěšina je pro část obce nejkratším spojením, neospravedlňuje ještě sama o sobě závěr, že jde o komunikaci nutnou.*“ (viz Boh. A 10130/32).

V posuzované věci žalovaný nečiní sporným splnění následujících podmínek pro prohlášení existence veřejně přístupné účelové komunikace, které vycházejí z právních předpisů i z ustálené judikatury správních soudů, tj. řešil otázku plnění účelu dle zákona o pozemních komunikacích, znak stálosti a patnosti cesty v terénu, nezbytnosti komunikační potřeby. Dospěl přitom k závěru, že tyto znaky jsou splněny. Žalobkyně je ani v žalobě nečinila spornými. K souhlasu vlastníka s užíváním komunikace žalovaný především uvedl, že tzv. kvalifikovaný nesouhlas nemusely osoby zúčastněné na řízení projevovat, neboť veřejnost posuzovanou cestu neužívá. Žalovaný dále v rozhodnutí uvedl, že v době faktického vzniku posuzované cesty (období, kdy byl společně osoby zúčastněnými na řízení a žalobkyní vybudován její povrch - živičný kryt) vznikla mezi těmito vlastníky dohoda o toleranci vzájemného užívání cesty, tj. dotčených pozemků, nyní parcel č. 14/1 a 16/1 v k.ú. Lovčičky. Nejednalo se o souhlas s obecným užíváním, ale o souhlas soukromoprávní povahy, který byl adresován konkrétními subjekty. Žalovaný v rozhodnutí rovněž uvedl, že posuzovanou cestu mimo žalobkyně a osob zúčastněných na řízení využívají paní Bc. M. M. V garáži obce Lovčičky je umístěna hasičská technika a materiál obce (stoly, lavice a taneční parket), které využívá jednak žalobkyně, ale také např. místní TJ Sokol, Sbor dobrovolných hasičů, Lovčické ženy, Myslivecké sdružení HUBERT Otnice, či dokonce jiné obce a fyzické osoby. Na podporu svého tvrzení doložila žalobkyně jako důkaz prohlášení některých z uvedených subjektů.

Žalobkyně ani v žalobě nezpochybnila, že určitá dohoda skutečně existovala. Soud k tomu však uvádí, že se jednalo o poměrně neurčitou dohodu, jejíž obsah nejspíš ani nebylo možné blíže specifikovat, tj. definovat okruh osob, které mohou komunikaci užívat na základě soukromoprávního ujednání s vlastníky komunikace. Dle výpovědi osoby zúčastněné na řízení: „*Dohoda s Národním výborem byla taková, že jeden druhému nebudeme škodit a*

užívat každý svůj pozemek“ Z takto koncipovaného nejednoznačně vymezeného ústního ujednání nelze vyvodit, že by osoby zúčastněné na řízení daly souhlas s užíváním komunikace předem jasně určené skupině osob. Soudu ani není zřejmé, kdo všechno by na základě takového ujednání byl oprávněn komunikaci užívat. Ani z argumentace žalovaného, že byla uzavřena dohoda mezi obcí a osobami zúčastněnými na řízení jako soukromoprávní ujednání zakládající oprávnění užívat komunikaci, není zřejmé, na které osoby konkrétně se toto ujednání vztahovalo. Obec je totiž definována v ust. § 1 zák. č. 128/2000 Sb., o obcích jako základní územní samosprávné společenství občanů tvořící územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Soudu tudíž není zřejmé, zda by se dohoda dle žalovaného vztahovala na všechny občany obce či např. jen na zaměstnance obecního úřadu, kteří by byli oprávněni disponovat s majetkem deponovaným v garážích. Podle názoru soudu nelze tedy k věci přistoupit tak, že všechny žalovaným zmíněné osoby a jejich členové (místní TJ Sokol, Sbor dobrovolných hasičů, Lovčické ženy, Myslivecké sdružení HUBERT Otnice, či dokonce jiné obce a fyzické osoby) by komunikaci mohly užívat z titulu soukromoprávního ujednání. Dle názoru soudu komunikace byla třetími osobami užívána s konkludentním souhlasem osob zúčastněných na řízení, a to nad rámec toho, co je vlastník pozemku povinen strpět podle svých soukromoprávních závazků. Dle názoru soudu nelze argumentovat tím, že ostatní subjekty vykonávají práva odvozená od obce Lovčičky, neboť posuzovanou cestu využívají primárně za účelem výpůjčky či ke skladování svého majetku v garáži obce. Z rozhodnutí správního orgánu I. stupně pak plyne, že osoby zúčastněné na řízení vyjádřily nesouhlas až v roce 2008. Nebylo přitom sporné, že předmětná komunikace byla užívána třetími osobami již od její výstavby v roce 1979. Po dobu téměř 28 let tak osoby zúčastněné na řízení konkludentně souhlasily s tím, že komunikace bude užívána třetími osobami. Sama stavba víceúčelové budovy MNV (stavební povolení ze dne 28. 12. 1979) předpokládala, že přístupová cesta bude užívána i třetími osobami. V roce 1995 pak byla realizována přístavba garáže pro umístění zemního stroje Bělorus, který především využívá sbor dobrovolných hasičů. Osoby zúčastněné se ani v této souvislosti nevymezily, že by přístup po komunikaci pro třetí osoby zamezily, resp. nestrpěly. S ohledem na výše uvedené soud dospěl k závěru, že je splněna i podmínka obecného užívání předmětné komunikace, což byl jediný sporný znak, aby předmětná cesta mohla být označena za veřejně přístupnou účelovou komunikaci.

V. Závěr a náklady řízení

Žalobkyně dosáhla v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto má právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Odměna advokátky žalobkyně a náhrada hotových výdajů byla stanovena podle ust. § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. V daném případě se jednalo o 4 úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, vyjádření ve věci samé a účast na soudním jednání) a 4 režijních paušálů, ve výši 4 x 3 100 Kč a 4 x 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), g) § 13 odst. 3 advokátního tarifu], tedy celkem 13 600 Kč. Žalobkyni dále přísluší náhrada za zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč. Jelikož zástupce žalobkyně doložil, že je registrovaným plátcem DPH, připočetl soud k odměně za právní zastoupení rovněž částku této daně v sazbě 21 %. Celkem tedy byla žalobkyni vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů ve výši 19 456 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.

Podle ust. § 60 odst. 5 s.ř.s. má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, které jí soud uložil. Z důvodu zvláštního zřetele hodných jí může soud na návrh přiznat právo na náhradu nákladů řízení. Vzhledem k tomu, že osobám zúčastněným na řízení soud neuložil plnění povinnosti a ani neshledal důvody zvláštního zřetele hodné, právo na náhradu nákladů jim nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 31. 5. 2017

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu